1893 30 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 17. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 26-го СІЧНЯ (JANUARY) 1974 No. 17. VOL. LXXXI.

ІЛЛІНОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАКУПИВ РІДКІСНУ КНИГОЗБІРНЮ УКРАЇНІКИ

Чикаго (Д-р Д. М. Штогрин) — Бібліотека Іллинойського Університету в Урбана - Шампейн недавно закупила відому книгозбірню покійного Іллі Чайковського в Детройті. Закуплена збірка нараховує понад 7,000 томів старанно дібраних і в більшості рідкісних монографічних і періодичних видань публікованих переважно в другій половині 19-го і в першій половині 20-го століть. Замітне число з них видані в першій половині 19-го століття, а деякі видання, зокрема церковні книги, сягають своїм віком 18-го століття.

Покійний І. Чайковський, що сам був автором окремих літературних і біобібліографічних праць та ряду статтей, присвятив довгі роки, особливо весь час свого життя в ЗСА від 1947 до 1973 року колектуванню цієї книгозбірні і те знання стало наче його другою професією. В процесі цієї праці він зумів нав'язати дуже корисні зв'язки з книгарнями, інституціями та окремими особами головно вченими гуманістичних наук, зокрема з тими, що цікавляться українськими проблемами з майже всіх країн американського та европейського континентів, включно з державами комуністичного блоку. Одержував він теж матеріяли з Туреччини та Ізраїлю.

Закуплена книгозбірня складається з видань, публікованих переважно українською мовою. Крім них включає вона також праці, присвячені українським проблемам, в чужих мовах. З останніх найбільшими є групи монографій та серійних видань у польській (біля 300 томів) і дальше — в німецькій та російській мовах. За предметами в колекції найчисленіше заступлена українська література, це — повні зібрання творів українських клясиків, повісті і збірки поезій, переклади творів чужих, зокрема західньо-европейських авторів на українську мову, і літературознавчі праці. Дальше кількісно відзначаються мовознавчі видання (включаючи біля 30 різних словників), праці з історії України та української культури, релігійні книги та праці з ділянки мистецтва, географії, економічних і суспільно - політичних наук та бібліографії. Вагатою в ній є також збірка дитячої літератури. Майже всі матеріяли в колекції є першого видання.

Цю прецінну книгозбірню вдалось Іллинойському Університетові набути завдяки великому і наскрізь прикладному зрозумінню важливости українських студій, що його чергово виявили керівні органи цієї високої школи, зокрема проф. Ралф Т. Фішер, директор Центру Студій Совєтського Союзу і Сходу Европи. З метою одержання потрібних фондів на закуп книгозбірні Чайковського проф. Фішер у своєму листі до університетської Ради Дослідів між іншим писав:

„Дехто може протестувати, вказуючи, що ця (українська -Д. Ш) ділянка студій не належить до тих які зацікавили б велике число дослідників. Я, знову, підкреслюю, що ми являємо одним з немногих американських університетів, які вчать українську мову та українську літературу та що Україна, як найбільша з національних меншин Совєтського Союзу, заслуговує на багато більшу увагу, ніж та, що її до цього часу прис-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Велика громада супроводила на вічний спочинок св. п. д-ра Костя Паньківського

Ню Йорк - Бавнд Брук. — Минулої середи і четверга, 23 і 24-го січня, тут в приявності великої громади відбулися похоронні обряди для померлого 20-го січня одного з найвидатніших наших суспільно - громадських і політичних діячів, св. п. д-ра Костя Паньківського.

В середу, 23-го січня у вечірніх годинах похоронне заведення Петра Яреми в Ню Йорку не могло помістити всіх тих, що прийшли відвідати останню прислугу Покійному під час панахиди, яку відправив парох церкви св. Юра о. д-р Володимир Ґавліч, ігумен ЧСВВ, в сослуженні о. Сютика і о. протопресвітера Ткачука. Парох українського православного собору св. Володимира о. митрат Данилевич через комунікаційні труднощі прибув пізніше і додатково відправив молебень в сослуженні о. Ткачука та виголосив відповідну проповідь. Співав хор з членів хору „Думка" під диригентурою мґра Л. Крушельницького. Після відправ Покійного прощали ред. Іван Кедрин - Рудницький від імені Державного Центру УНР в екзилі, д-р Я. Падох від Т-ва Українських Правників, д-р М. Ценко від колишніх працівників очолюваного Покійним Українського Центрального Комітету у Львові, інж. А. Мілянич в імені проф. д-ра Володимира Кубійовича, інж. І. Жуковський від ЛМКлюбу та інж. А. Ґудзовський.

Наступного дня, в четвер 24-го січня перед полуднем, заупокійну св. Літургію в церкві св. Юра відправив о. д-р Ґавліч в сослуженні о. Андрейчука і о. Сютика, виголосивши проповідь про Покійного, як віруючого християнина.

На українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку найближчі кревні і приятелі Покійного внесли домовину до Церкви - Пам'ятника, де Митрополит УПЦ в ЗСА Владика Мстислав зустрів їх та відправив похоронні обряди в сослуженні оо. митратів П. Фалька, І. Данилевича, О. Мицика, прот. о. М. Земляченка та о. С. Істичина. Опісля Владика Мстислав і духовенство приєдналися до похоронного походу. Похоронено Покійного в могилі, де вже спочиває померла в січні минулого року його дружина Марія.

На жалобних поминках в церковній залі початкову і кінцеву молитву провів Владика Мстислав. Промовляли: один з найближчих приятелів Покійного о. Дашо, голова Представництва Виконного Органу УНРади в ЗСА інж. В. Біляїв, д-р Юрій Старосольський, д-р Кость Туркало, д-р Степан Ворох від Лікарського Т-ва, проф. І. Замша від УВАН, д-р Степан Ріпецький, п. Степан Кікта, д-р Срібний та проф. Завітневич. Гр. Яремчук проголосив поважний вислід збірки пожертв на Енциклопедію Українознавства в Сарсель та на УВАН. Мґр. Ярослав Рак від Родини Покійного подякував усім за участь в жалобних обрядах, а Остапові Олесницькому і його дружині за опіку над Покійним в останніх хвилинах його життя. На поминках було приявних 130 осіб. Впорядником під час панахиди та похорону і на поминках був ред. Іван Кедрин - Рудницький.

Еджил Кровґ засуджений на 6 місяців, заперечує причетність президента Ніксона

Вашинтон. — Еджил Кровґ мол., колишній голова так званих „пльомберів", таємної слідчої групи Білого Дому, був у четвер, 24-го січня засуджений на 6 місяців ув'язнення за його ролю у вломі до канцелярії психіятра Луїса Філдінґа, який лікував Даніела Еллсберґа. Як відомо, Еллсберґ викрав так звані „Пентаґонські документи" та передав їх пресі, а за твердженням деяких джерел — також совєтській амбасаді у Вашинґтоні. У заяві, виголошений перед федеральним суддею Ґерґардом Гесселем і кореспондентами невдовзі після засудження, Еджил Кровґ заперечив причетність президента Ніксона до тієї справи, кажучи: „Я не одержав від Президента жадних особливих інструкцій, або уповноважень відносно цього влому — безпосередньо, чи посередньо". Колишній голова „пльомберів" також сказав, що винує тільки себе самого за цю „велику помилку" та „огидну поведінку". Кровґ, 34-річний адвокат, мав бути засуджений на два до щість років ув'язнення, але суддя Ґессел зменшив кару на 6 місяців тюрми та 18 місяців пробації. Хоч Кровґ заявив, що „пльомбери" були „покликані Президентом і зорганізовані Джоном Ерліхманом", то сказав, що за рішення вломлюватися до канцелярії д-ра Філдінґа відповідає тільки він сам — Кровґ. Влом був виконаний 3-го вересня 1971року, а метою його було одержати інформації про Даніелла Еллсберґа.

Президент Ніксон буде поборювати спроби формального обвинувачення

Вашингтон. — Президент Ніксон, під час зустрічі з 18-ма республіканськими лідерами Конґресу, заявив, що буде всіми силами поборювати спроби формального поставлення його в стан обвинувачення. Ця зустріч відбулася у вівторок, 22-го січня, в час, коли його противники в обох Палатах Конґресу посилили свої вимоги, щоб Ричард Ніксон зрезиґнував з посту президента, або був формально обвинувачений Палатою Репрезентантів. Коментатори твердять, що заява Президента може означати, що він відмовиться передати Юридичній комісії Палати інформації в справі Вотерґейту тощо. Як відомо, Юридична комісія тепер розглядає можливості такого формального обвинувачення президента Ніксона. Думають, що Президент покликатиметься на принцип розподілу влади між окремими частинами федерального уряду, а також на принцип конфіденційности президентських розмов. У зв'язку з Вотерґейтом, сенатська комісія, яка від листопада минулого року не переводила переслухань, у середу, 23 січня, проголосувала відбути принаймні ще 6 переслухань свідків. Голосування пройшло згідно з партійною приналежністю членів цієї комісії. Три республіканські сенатори хотіли, щоб комісія перестала діяти, та залишила розслідування в руках Юридичної комісії Палати, а чотири демократичні сенатори голосували, щоб продовжувати діяльність цієї Вотерґейтської комісії. Переслухання мають бути відновлені у вівторок, 29-го січня.

МекНамара критикує Палату Репрезентантів за обмеження закордонної допомоги

Вашингтон. — У четвер, 24-го січня, президент Світового Банку Роберт МекНамара заявив, що рішення Палати Репрезентантів не збільшувати вкладу ЗСА для цього банку представляє собою „суцільну катастрофу для сотень мільйонів осіб в найбідніших країнах світу". Як відомо, день раніше, тобто в середу, 23-го січня, Палата Репрезентантів відкинула 248 голосами проти 155 пропозицію Уряду збільшити на 1.5 більйона долярів вклад Америки для Асоціяції для Міжнародного розвитку, яка є відділом Світового Банку. Ця Асоціяція допомагає тим країнам, що їх Об'єднані Нації окреслили „найменше розвиненими" в економічному значенні. МекНамара та інші речники Світового Банку надіються, що Палата це змінить свою думку і таки призначить ці фонди для Асоціяції, бо таке трапилося в 1969-му році, коли конґресмени спочатку відкинули законопроєкт, який призначував гроші для Світового Банку, а опісля схвалили.

Померла Лідія Улицька, активний член ОУН в Стрию

Озон Парк, Н. И. — Минулої середи, 23 січня в домі свого сина Юрія біля Олбані померла на 59-му році життя св .п. Лідія з Калуських, вдова по св. п. Остапові Улицькому. Народжена в Ґрацу в Австрії, св. п. Лідія до Другої світової війни проживала в Стрию, де її батько д-р Володимир Калуський був відомим адвокатом та суспільно - громадським діячем. За студентських часів св. п. Лідія, як і св. п. мґр Остап Улицький, з яким вона пізніше одружилася, були найбільш активні в підпільному націоналістичному русі. Характеристикою їхньої скитальської долі після війни можуть послужити метрики їх четверо дітей, кожне з яких народилося в іншій країні. Покійна осиротила дочку Анну та синів Ігоря, Юрія і Андрія з їхніми родинами. Панахида за спокій душі Покійної буде відправлена в неділю 27-го січня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Волш Лябелла в Озон Парку, а похорон буде в понеділок, 28 січня, о год. 9-ій рано з української католицької церкви св. Марії в Озон Парку.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В ГЕМСТЕДІ

Громада повіту Нассав відзначить великою академією свято самостійности і державности. Академію, яка відбудеться в неділю, 27-го січня ц. р. о год. 3-ій по полудні в Католицькому Центрі св. Володимира в Юніондел, організує Відділ Українського Конґресового Комітету. В програмі виступлять: Марія Душник і Роман Лисняк — реферати, студія танків під керівництвом Уляни Шмериковської, хор церкви св. Володимира – дир. проф. С. Марусевич, капеля бандуристів 42-го Відділу ООЧСУ, дир. о. С. Кіндзерявий-Пастухів і виступ молоді Пласту з Гемстеду.

Куба — „перша вільна в Америці" держава

Москва. — В газеті „Правда" з 22 січня В. Чічков опублікував досить об'ємисту статтю, в якій намагається доказати, що першою справді „вільною" і „незалежною" державою в західній гемісфері є ... Куба. „Вільною" і „незалежною" вона стала з моментом приходу до влади Фіделя Кастра і встановлення на Кубі „соціялістичної системи". Чічков пише, що „Куба дорога народам Латинської Америки тим, що вона першою на цьому континенті ступила на новий, соціялістичний шлях розвитку ... Куба, ступивши на шлях соціялізму, могла вирішити ряд найбільш наболілих, пекучих проблем, які тривожать всіх латиноамериканців ... Стрілка барометра латиноамериканського життя щораз то більше скиляється до Куби. Успіхи острова Свободи дали поштовх ростові національного самопізнання і культури народів, які говорять еспанською мовою. Кубинське аґенство „Пренса Латина" розбило монополію американських інформаційних аґенств... Факт існування соціялістичної Куби впливає не тільки на духовне життя народів, він міняє політичний клімат в цьому районі ... Коли бачиш на карті цей остров — вузьку смугу земля серед голубих просторів Карібського моря, то відразу уявляєш собі каравелу, що біжить по хвилях. Каравелу революції! Вона відкрила західній гемісфері нову історичну епоху" — написано у „Правді".

Такі і подібні матеріяли публікуються на тему Куби на сторінках совєтської преси упродовж останніх тижнів, підготовляючи в цей спосіб ґрунт для приїзду генерального секретаря ЦК КПСС Брежнєва, який їде туди, щоб відзначити 15-ліття встановлення на Кубі режиму Кастра, а також, щоб ще тісніше зв'язати Кубу з СССР.

Продовжується чистка пероністського руху

Буенос Айрес, Арґентина. — Президент Хуан Перон і його консервативні прихильники продовжують широкозакроєну чистку перонівського руху. Метою чистки є усунення з цього руху лівих елементів. Ліві робітничі, студентські та політичні організації, які протягом політичного екзилю Перона домагалися його повернення до Арґентини, тепер часто обвинувачені в марксизмі і їм загрожує виключення з перонівського руху. Ліві перонівські урядовці, наприклад, провінційні губернатори, можуть кожної хвилини бути звільнені з постів більш консервативними провідниками перонівської Юстиціялістичної партії, або самим Пероном. Наприклад, у вівторок, 22-го січня, під натиском Перона мусів зрезиґнувати Оскар Бідеґейн, губернатор провінції Буенос Айрес, який належав до фракції лівих перонистів. Існує можливість, що незабаром будуть звільнені ще 3 - 4 губернатори.

Чистка лівих елементів розпочалася після вбивства у вересні минулого року Хозе Руччі, який був провідником правої робітничої спілки та близьким приятелем Перона. Ще досі не відомо, хто справді вбив Руччі, але консервативні пероністи звалили вину на лівих перонистів. Опісля ще кілька правих і лівих перонистів згинули внаслідок атентатів, а інші були брутально побиті.

Чистка посилилася на початку цього тижня, після того, як у суботу, 19-го січня, 70 членів марксистської терористичної Революційної Армії Народу напали на військову залогу в місцевості Азуль, вбиваючи коменданта гарнізону, його жінку та одного вояка, та схоплюючи заступника коменданта.

Лівія та Ірак не годяться на скасування нафтового ембарґо

Бейрут, Ливан. — Тут наспіли повідомлення про те, що уряди Лівії та Іраку відмовилися скасувати нафтове ембарґо щодо ЗСА, а також неґативно поставилися до запляннованої на 11 лютого у Вашинґтоні конференції у справі нафтової політики. Згідно з пляном американського уряду у цій конференції мали б взяти участь держави, які імпортують нафту і держави-експортери нафти. Лівійський прем'єр Абдул Салам Даллюд заявив, що в американській політиці по відношенні до арабського світу нічого не змінилося і не існують ще передумови для скасування ембарґо. Таке саме становище займає уряд Іраку, який припинив експорт нафти до ЗСА, але не зменшив продукції нафти, як це зробили інші арабські держави. Прем'єр Джаллюд заявив також, що з становищем лівійського уряду погоджується уряд Савдійської Арабії. Він заповів, що вибирається до Европи, де переведе розмови з урядами окремих західніх европейських держав. Незалежно від такого становища Лівії та Іраку, міністер зовнішніх справ Кувейту Ахмед аль-Джабер повідомив, що кувейтський уряд також не бачить покищо достатніх причин для скасування ембарґо на нафту.

Помер сл. п. Маріян Чучман, колишній старшина УГА

Торонто, Канада. — В четвер 24 січня ц. р., тут помер на 75-му році після короткої і важкої недуги сл. п. Маріян Чучман, учасник Визвольних Змагань, кол. старшина Української Галицької Армії, чоловік кол. гол. радної, тепер почесного члена УНСоюзу, пані Марії Демидчук. Панахиди будуть відправлені в суботу 26 і в неділю 27 січня в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннет в Торонті. Похорон відбудеться в понеділок 28 січня о год. 9.30 ранку з церкви св. Покрови на цвинтар Проспект.

МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІЯРХ ПІМЕН ВИЇХАВ ДО ЕТІОПІЇ

Москва. — Совєтська преса повідомила, що 16 січня „патріярх московський і всієї Русі Пімен... виїхав з офіційною і дружньою візитою до Етіопії на запрошення імператора Гайле Саласія I і голови етіопської церкви Абуни Теофілоса". Про те, що візита Пімена в Етіопію має повну підтримку совєтського уряду, засвідчує факт, що серед осіб, які проводили патріярха на аеропорті в Москві, був голова Ради для справ релігії при Раді міністрів СССР В. А. Куроєдов та посол Етіопії в СССР Иоганнес Циге.

Домагається висліду слідства в справі розстрілу ґестапівцями польських професорів у Львові

Лондон. — Польська еміграційна газета „Дзєннік Польскі і Дзєннік Жольнєржа" сповістила, що Владислав Желєнський, братанок відомого польського письменника, літературного критика і перекладача Тадеуша Боя-Желєнського звернувся в листах до прокураторів Німецької Федеральної Республіки (Західньої Німеччини) в Гамбурґу і в Дортмунді з вимогою подати до загального відома вислід судового слідства в справі розстрілу Т. Боя-Желєнського і двадцять й одного польських професорів, проведеного гітлерівським ґестапом у Львові 4 липня 1941 року. У своїх листах Владислав Желєнський покликається на ревеляційні зізнання польської графині Кароліни Лянцкоронської, що їх вона склала у судовому процесі проти шефа гітлерівського ґестапо Ганса Крюґера, засудженого в квітні 1967 року у Мюнстері у Вестфалії на досмертну тюрму за вимордування 80 000 жидів у Станиславові. Крюґер заявив Лянцкоронській ще в 1942 році виразно, що „розстріл львівських професорів — це його справа". Був присутній при цій екзекуції також офіцер ґестапо Вальтер Кучман. Німецькі окупанти намагалися потім затерти сліди свого злочину і в 1943 році розкопали руками жидівської „бриґади смерти" могили розстріляних професорів, між якими крім Т. Боя-Желєнського, були професор львівської політехніки К. Бартель, професори медицини А. Цєшинський, Р. Ренцький, А. Соловій та ін., спалили їх тіла і попіл розсипали по полях. Совєтські пропаґандисти, в тому числі і співавтор виданого у Києві 1956 року памфлету „Під чужими прапорами" Владімір П. Бєляєв намагалися згодом скинути вину за розстріл львівських професорів на українців, зокрема ж на вояків українського з'єднання „Нахтіґаль".

А. Сахаров прославляє Солженіцина за його талант, працю й відвагу

Женева. — Провідний совєтський дисидент акад. Андрей Сахаров відзначив у телефонічному інтерв'ю, проведеному з кореспондентом швайцарської газети „Трібюн де Женев", величезний талант, спроможність до праці й відвагу цькованого тепер совєтською пресою письменника Олександра Солженіцина, автора опублікованого в Парижі твору „Архіпелаг ГУЛаг". — „Я переконаний — заявив А. Сахаров — що його праця має і буде мати основну важливість для нашого народу і для всієї людськости. Треба сподіватися, що „Архіпелаг ГУЛаг" будуть читати широко не тільки на Заході, але і в Совєтському Союзі і що цей твір стане каменем, який остаточно розхитає мур, що розділяє людство".

Водночас із цим повідомляють з Москви, що режим почав атакувати Солженіцина, як „зрадника совєтського народу" вже й із допомогою плякатів, розліплюваних на публічних місцях. Західні обсерватори стверджують, що це вперше в історії останніх десятиріч режимна пропаґанда почала використовувати плякат для особистих атак. Пресова аґенція Совєтського Союзу ТАСС заатакувала також „Ню Йорк Таймс" за те, що він не надрукував критичного у відношенні до Солженіцина листа якогось нібито „відомого американського письменника і публіциста" Алберта А. Кана. Редакція цієї газети виснила, що вона такого „листа до редакції" не одержала ,а тільки статтю, що її згодом на вимогу автора йому повернено.

Немає вже фінансової загрози для радіо „Свобода" і „Вільна Европа"

Мюнхен. — Виступаючи тут перед представниками преси, директор радіових передач „Вільна Европа" Ралп Волтер заявив, що немає вже фінансової загрози для обидвох радіостанцій „Вільна Европа" і „Свобода". Він з прикрістю ствердив, що такі труднощі фінансового характеру були причиною, що дирекція була змушена звільнити з праці 85 робітників в Мюнхені і 59 в Ню Йорку, враз зі скороченням видатків на інші цілі і навіть зменшення годин передач на різних мовах. Директор Волтер підкреслив, що причиною, як дехто думав, не була політика відпруження між ЗСА і СССР, а скоріше спад ціни доляра, що дуже неґативно відбилося на бюджеті радіостанцій, головно в Европі. Очевидно, скорочення Конґресом ЗСА на 10 відсотків бюджету радіостанцій мало теж вплив на останні потягнення керівництва радіостанціями. Однак, заявив Волтер, заходи ощадности були переведені і в будучому не плянується дальшого скорочення персоналу радіостанцій. Подаючи цю вістку, „Дейлі Телеґраф" коментує: „Демократичні суспільства, що ведуть психологічну боротьбу з Москвою, надзвичайно скупі у витратах коли треба представити їхній погляд комуністам; натомість вони (комуністи) диспонують необмеженими сумами своїх підданих, які зуживають на ведення пропаґанди за кордоном".

Грецький суд засудив на кару смерти повітряних піратів

Атени. — В четвер 24 січня відбулася тут судова розправа проти двох арабів, членів Палестинського Визвольного Фронту, які 5 серпня 1973 р. виконали збройний напад на атенському летовищі, вбиваючи п'ять осіб і ранячи 55. Суд визнав обвинувачених Шафіка Гусейна ель-Аріда з Палестини та Талляля Каледа Каддурага з Ливану винними у „особливо огидному злочині", засуджуючи їх на кару смерти. Незалежно від цього суд засудив кожного з обвинувачених додатково до 27 років ув'язнення за нелегальне посідання і вживання зброї і намагане вбивство. Такий присуд суд виніс, не зважаючи на прохання прокуратора про поблажливість. Того роду присуд був загальною несподіванкою, бо переважало переконання, що арабські повітряні пірати будуть звільнені та депортовані до котроїсь арабської країни. Арабські повітряні пірати оборонялися тим, що вони тільки виконували наказ своєї організації і що їхнім завданням було виконати замах на пасажирів до Ізраїля на летовищі в Атенах.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знову Куба

Під кінець січня на Кубу приїде з офіційною візитою генеральний секретар ЦК КПСС Л. І. Брежнєв. З голосів совєтської преси видно, яку увагу Москва присвячує цим відвідинам. Вже від довшого часу на сторінках совєтських газет публікуються інформації про заплановану поїздку, наголошуючи її особливу важливість. Цьому не приходиться дивуватися, враховуючи ролю, що її відіграє Куба під сучасну пору, перетворившися в авангард російського імперіялізму у західній гемісфері. Треба відзначити, що кубинські комуністичні лідери навіть не приховують такої ролі Куби, чому дав вислів, між іншими, міністер освіти Хозе Рамон Фернандес, публікуючи в „Правді" з 16 січня статтю „Куба: школа на службі соціялізму".

Про те, чого сподівається Москва від поїздки Брежнєва на Кубу, свідчить кореспонденція ТАСС з Гавани, опублікована в „Правді" з 17 січня, у якій розповідається про те, як „Куба готовиться до зустрічі товариша Л. І. Брежнєва". У цій кореспонденції ТАСС написано таке:

„Ця історична візита щодо своєї важливости і значення виходить за межі інтересів народів і комуністичних партій Куби і Совєтського Союзу. Вона, безсумніву, матиме чималий вплив на міжнародну ситуацію в цілому, а зокрема на положення в Латинській Америці. Латиноамериканські народи з надією і всезростаючим інтересом слідкують за досягненнями кубинської революції".

Як відомо, з нагоди візити Брежнєва на Кубі там відбудуться не тільки зустрічі совєтських і кубинських лідерів, але також є запланована зустріч Брежнєва з комуністичними лідерами всіх країн Латинської Америки. Це останнє має свою окрему вимову, бо сиґналізує рішення Москви поновити свої агресивні заміри щодо Латинської Америки, перервані в часі т. зв. кубинської кризи в 1962 р., коли то СССР мусів, під натиском ЗСА, зрезиґнувати з творення на Кубі бази для міжконтинентальних ракет. Для нікого не є таємницею, що країни Латинської Америки знаходяться у стадії серйозних соціяльних і політичних неспокоїв, а навіть революцій, з чого безпереч но хоче скористати Москва. Поїздка Брежнєва на Кубу нічого доброго не ворожить для ЗСА і всього західнього світу.

Фальш і брехня

„Проблема Совєтського Союзу в тому, що брехня стала тут не тільки моральною категорією, але й основою держави", — ствердив О. Солженіцин в одній із своїх останніх заяв. Ще в більшій мірі стосується це совєтської інформаційної служби, чи пак пропаганди.

Особливо забріханою була, є і продовжує бути московська пропаганда у відношенні до „українських буржуазних націоналістів" й українських християнських Церков. Кожного року появляються сотки пашквільних статтей і десятки памфлетів і брошур, сповнених брехнею, видумками й наклепами на упістів, бандерівців, мельниківців й сучасних українських світських і церковних діячів на еміграції, з приписуванням їм усяких можливих злочинів.

Так, для прикладу, вже довгими десятиліттями совєтські офіційні чинники обвинувачують українців, між ними й українських вояків із військових формацій під час Другої світової війни, у спричиненні кривавого злочину, довершеного гітлерівським ґестапом у Львові 3-4 липня 1941 року — розстрілі двадцять й одного польських професорів. Вину чи співвину за цей жорстокий злочин приписують совєтські пропагандисти українцям, не зважаючи на всі свідчення очевидців того часу, що ОУН чи й члени українських військових формацій не мали ніякого відношення до того злочину, що „заслугу" в його переведенні взяв на себе ще в 1942 році ославлений шеф станиславівського ґестапо Ганс Крюґер, чи й на фактичні дані польських історичних джерел, базованих на зізнаннях десятків свідків того часу, в тому числі й найближчих членів родин розстріляних без суду професорів. Повторив це безглузде обвинувачення ще в листопаді минулого року київський журнал комсомолу „Дніпро" в пашквільній статті проти українських пластунів, мовляв, це „молодчики" з Пласту й Лугу „разом із гітлерівцями знищили велику групу вчених Львова в перші ж дні окупації міста". П о я в и л о с я це забріхане твердження в той же час, як братанок розстріляного тоді ж у Львові, разом з іншим и, польського літератора Т. Боя Желенського виступив з вимогою до західньонімецьких судів подати вислід слідства в справі цього злочину, що його спричинниками були згадуваний Ганс Крюґер і його ж опричники з ґестапо.

На таких же коротких ногах побудовані й усі інші брехні про „буржуазно - націоналістичні злочини".

Олекса Біланюк

УКРАЇНА — ЦЕ НЕ РОСІЯ

Усі ми уболіваємо над фактом, що американська преса, радіо і телевізія — часто включають „Україну" і „українців" під поняття „Руссія" і „Руссіяни". Та від самого лише уболівання і нарікання справа не покращає. Треба послідовно і безперебійно писати листи до авторів такого термінологічного зловживання. Досвід доводить, що листовне спростування зустрічається часто з прихильним відгуком і спонукує до дбайливішого окреслення народів сучасної російської імперії.

Ось конкретний приклад: Дня 2 січня 1974 р. відомий телевізійний к о м ентатар Ерік Севарейд знаменито зреферував нову книжку А. Солженіцина про масовий терор у большевицькій імперії. Все було б гаразд, якби Севарейд був хоч трохи дбайливіший, коли говорив про всіх совєтських політичних в'язнів, як „20 мільйонів росіян".

Як звичайно, я це роблю в таких випадках, я вислав Севарейдові у цій справі листа, і отримав ввічливу відповідь, у якій він признає свою помилку. (Відбитки листів слідують за цим дописом).

У відповіді Севарейда мене заскочило зауваження, що я був єдиним, що запротестував проти його недбайливого вживання терміну „Россіяни". Саме це його зауваження заставило мене підвигнути цю справу на пресовому форумі. Севарейда ж кожного вечора слухають мільйони людей, а в тому, без сумніву, сотки, чи й тисячі, свідомих українців. Невже ми стали такі ледачі, що більше не беремось спростувати плутанини термінів „Росія" і „Україна"? Адже, в більшості ця плутанина зумовлена лише наївністю і повною недбайливістю, а не злобою чи неприхильністю. Ввічливі та обдумані листи, в таких випадках, невідмінно мають корисні наслідки. Подекуди один добрий лист може осягнути більше, як гучна демонстрація.(Прошу не зрозуміти мене зле, я не проти демонстрацій); хто не спроможний писати ділових і необразливих листів, хай хоча демонструє.

Кінчу закликом до нашого свідомого громадянства— пильно стежити за проявами путання термінів „Росія" і „Україна" та негайно протестувати їх рішучими, але ввічливими листами.Про грубші термінологічні прогріхи (головно про ті, що в енциклопедіях і шкільних підручниках), слід повідомляти нашу пресу, яка вже доведе їх до відома ширших кругів своїх читачів. Лише широко закроєною і наполегливою дією ми зможемо раз на завжди покінчити із термінологічним невіглаством відносно України, яке все ще так часто зустрічаємо в американській пресі, в радіо і телебаченні.

ЛИСТ ДО Е. СЕВАРЕЙДА

Arnold Eric Sevareid
Columbia Broadcasting System
51 West 52nd Street
New York, N.Y. 10020

Dear Mr. Sevareid:

Unwittingly, I should think, you have gravely offended about half of the Soviet political prisoners—those who are not Russian.

Millions of Lithuanians, Uzbeks, Ukrainians, and other non-Russian nationals, were sent to the concentration camps solely because they refused to submit to Russification. To talk of them in the context of "20 million Russians", as you did in your commentary on January 2, 1974, amounts to an expression of contempt for a cause for which they sacrificed their lives.

Please have the courage to correct your error, on air. In the future, please do not use the term 'Russia' when you mean 'Russian Empire', and the term 'Russian' when you mean 'subject of the Russian Empire'. The price for simpler language is just too high for too many people in this case. Thank you.

Sincerely,

Olexa-Myron
Bilaniuk, Ph.D.
Professor of Physics
Swarthmore College

ВІДПОВІДЬ ЕРІКА СЕВАРЕЙДА

Dear Mr. Bilaniuk,

Thanks for your note. Your're quite right that we get slip shod in references to "Russia" and the "Russian people" when that includes a lot of territory and a lot of people who aren't, properly speaking, Russian at all. This is a good—or bad—example of the problem of shorthand in extremely compressed broadcast writing.

I quite understand your resentment. I doubt, though, that great numbers of political prisoners are going to be offended because they will not have heard those remarks. Yours is the only letter of protest I've received on this point.

Sincerely,

Eric Sevareid

ЕМІГРАЦІЙНЕ НОВОРІЧНЕ 1974

Новий Роче, Новий Роче,
Кожний щось від тебе хоче,
А ми просимо немного:
Дай героя нам одного!

Не даси героя зброї,
То ще інші є герої,
А щоб знав ти, про що мова:
Дай ти нам — героя Слова!

Слово — меч його хай буде,
І гармата і торпеда,
Слово — атомова зброя!
Дай такого нам героя!

ВАДИМ ІНШИЙ

Антін Рудницький

ЗОЛОТИЙ ГОЛОС

(Пам'яті Михайла Голинського)

На протязі свого дотеперішнього життя та довголітньої диригентської діяльности в різних оперових театрах, автор цих рядків мав нагоду зустріти десятки співаків та чути сотні, як в їх оперових так і концертових виступах. Були між ними й співаки, імена яких увійшли в історію світового вокального мистецтва й в історію опери, співаки, голоси, музикальність, виконавчі й драматично-сценічні таланти яких здобули їм світову славу та зробили ясно-палаючими прикладами їх власного та майбутніх поколінь. Пригадую тих великих співаків, яких я чув, їх голоси й їх інтерпретації. Шаляпін, Батістіні, Скіпа, Джілі, Росвенґе, Слезак, Шор, Бйерлінґ, Шлюснус, Кіпніс, Чеботарі, Леман, Шуман, Мельхіор, Пінца, Флаґстад, Рейзін, Нежданова і т. д. і т. д., чи наші українські корифеї співаючого мистецтва: Мишуга, Менцінський, Крушельницька, (як прикро, що їх троє я чув тільки по одному разу, при кінці їх співаючих кар'єр, коли вони, як співаки, були вже такі інші від тих, якими вони мусіли бути в молодості, чи в своїх зрілих роках!). Думаю теж про теперішніх, великих співаків у нашому, сучасному часі, таких, як Фішер-Діскав, Нільсен, Кореллі, Тебальді, Калляс, Шварцкопф, С а д ерленд Сілс, і т. д. і т. д., чи наших українських, Белу Руденко, Гнатюка і т. д. і т. д.

Та згадуючи й „чуючи" їх голоси (музики мають якийсь шостий, чи десятий змисл, дякуючи якому вміють у своїй уяві, чи в своєму „внутрішньому вусі" відворити давно — почуті звуки ,подібно, як кожна людина вміє пригадати і бачити в своїй пам'яті, давно небачені обличчя, чи краєвиди) — згадуючи голоси тих усіх великих співаків, у моїй музичній пам'яті в'ється золотою ниткою й дзвенить золотим звуком голос Михайла Голинського.

Цей голос був феноменальний. Своєю якістю — тенор темного, героїчного тембру, шляхетного кольору, металевої звучности, могутньої сили, ідеально рівний і криштально чистий у всіх реґістрах, голос Голинського був найвищої якости — голос світового маштабу.

На поняття й окреслення назви „великий с п і в а к" складається низка характеристичних рис, які, хоч і незавжди розділені рівномірно, всі разом, у сполуці, необхідні. Отже, великий співак мусить мати голос непересічної якости; мусить мати вроджену музикальність, яка пізніше відповідно розвивається в наслідок професіональних студій, праці й професіонального досвіду; мусить мати вроджену, непересічну інтеліґенцію, загальну і музичну, щоб розуміти глибину і вартість виконуваних вокальних партій чи творів й стилів, або й навпаки, їх безвартість та банальність; мусить мати вроджену культуру духа й своєрідну мистецьку інтуїцію – одне і друге невловиме, щось, що годі реалістично описати, чи вивчити. Одне й друге можна окреслити одним словом: талант! Врешті, великі співаки, чи ті, що їм призначено ними стати, мусять мати — як і всі інші мистці й музики „з крови й кости", необмежені амбіції змагати до найвищої мистецької мети. А це можна осягнути тільки постійною витривалістю і працею, працею, працею...

Мало було і є одиниць у світі, в яких сполучені ці згадані характер и с т и ч ні прикмети і тому так мало було і є справді великих співаків. Очевидно, крім великих співаків були й є дуже добрі й добрі, коли одна, або й більше, із згаданих характеристичних рис мало розвинута або й інколи навіть цілком відсутня.

Найгірша справа — зі співаками, які крім г о л о с у (звичайно не особливої якости) не мають ані музикальности, ані загальної й музичної інтеліґенції, ані культури духа й мистецької інтуїції — себто таланту — ані навіть амбіції стати кращим, своєю наполегливою, постійною працею. Такі співаки з мистецтвом й музикою нічого спільного не мають; закохані у свій власний голос, вони вважають свої високі ноти альфою й омеґою музичного твору і свого власного „мистецтва". Вони здебільша переходили якийсь вокальний вишкіл, виступали (й виступають) публічно, і навіть можуть „похвалитися" газетними дописами (писаними приятелями чи людьми, які на музиці, мистецтві співу й на голосах взагалі нічогісінько не визнаються) , які-то вони добрі, чи знаменні! А відсутність загальної й музичної інтеліґенції, питома людям податливість на компліменти й повна відсутність самокритики, спонукує їх вірити в кожне похвалене слово — навіть коли воно фальшиве, неправдиве й без будь-яких основ. Як сумно, що власне того роду співаків (чи псевдо-співаків?!) ми тут в Америці, маємо чимало!

Михайло Голинський був унікатом тому, що його голос, даний Богом, давав забувати про ті, чи інші недостачі й відсутність тих, чи інших прикмет. Не дивлячися на свій довголітній досвід, автор цих рядків даремне шукає в пам'яті за другим подібним випадком, коли б тільки сам голос і ніщо інше, робив і залишав таке враження, як голос Голинського. Маючи такий голос, очевидно він мусів стати співаком — але була це чиста припадковість, тому, що своєю натурою й ментальністю, цілим своїм „я" він був далекий до музики, оперової сцени, концертової естради, й до мистецтва взагалі. Усе це було йому чуже й незрозуміле. І цей факт також свідчить про нього, як своєрідного уніката: що не дивлячись на все те, він тільки й єдино дякуючи своєму феноментальному голосові зумів осягнути становище першого драматичного тенора оперових театрів України й Польщі. На жаль, особисте вигідне життя з одної сторони й нехіть робити будь-яке зусилля — необхідна частина праці! — не дали йому можливости здобути подібне становище в інших, більших, чужинецьких оперових театрах. Коли після його гостинного виступу, в „Аіді" у двадцятих роках, берлінська міська опера запропонувала Голинському постійний контракт, під умовою, що він на протязі літа вивчить по-німецьки, очевидно — партію Логенґріна, він на це не погодився — як і відкинув у тридцятих роках, подібну пропозицію філядельфійської опери, тоді під дирекцією відомого польського диригента, Еміля Млинарського.

Пригадую знайомство з М. Голинським, ще в двадцятих роках і нашу з ним приязнь до кінця його життя; пригадую трьох-річну постійну співпрацю у Державній Столичній Опері в Харкові і спільні концерти його з Марією Сокіл, моєю дружиною, завжди зі мною при фортепіяні; пригадую літні місяці, переведені нами з ним у його віллі „Мирослава" в Дорі в Карпатах, його довготижневі відвідини нас тут, над морем у Ню Джерзі, і наші відвідини Михася на його овочевій фермі в Ґрімсбі, в Канаді. Пригадую його блискуче виконання мого „Прологу" до Франківського „Мойсея", з симфонічною оркестрою, з нагоди відкриття пам'ятника на могилі Франка у Львові, й не менш пам'ятні Ювілейні вистави „Запорожця за Дунаєм", в Оперовому Театрі у Львові і в низці найбільших міст Західньої України, з передовими українськими оперовими артистами й повною оркестрою; пригадую пам'ятну поїздку до Москви, на „ґаля" концерт у Кремлі, на який Харківська Опера вислала своїх репрезентанційних співаків Марію Литвиненко-Вольґемут, Марію Сокіл, Івана Паторжинського і Михайла Голинського.

Та більше всього пригадуються мені спільні оперові вистави, опери, якими я диригував, а Голинський в них виступав у провідних тенорових партіях - „Турандот", „Пікова дама" (чи пак, тоді у Харкові „Цинова краля"), „Тоска", „Аїда", „Кармен", „Паяци"...

В історії української вокальної ділянки ім'я Михайла Голинського залишиться назавжди не тільки тому, що він був першим українським співаком, який виступав у Берлінській Опері, у московському „Великому Театрі" і в Тифлісі, в Грузії, в обох цих операх співаючи партію Радамеса в „Аїді" поукраїнськи, але головно тому, що його голос між українцями не мав собі рівного на протязі цілого півстоліття — а може й на довго в майбутньому.

З НАШИХ БУДНІВ

ЧУДО В БЕТЛЕГЕМІ

Під кінець „старого", 1973 го року автор цих рядків мав нагоду і велику приємність концертувати з Сумівським тріо „Соловейки" з Філядельфії в місті Бетлегемі, Пенсильвенія, в Басейні твердого вугілля, — як пишуть в союзових звітах. Люди там привітні, гостинні, дуже гарно нас зустрігали, але, мушу признагися, що не багато бракувало і був би я сам цю милу зустріг геть попсував, — своїми нерозважними словами.

А погав я нашу програму, нав'язуюги до біблійної назви місцевости — „Бетлегем", ги по-нашому сказавши, з Вифлеєму юдейського.

— Не знаю, від гого пішла назва вашого міста: ги з того Вифлеєму, де народився Христос - Спас,ги від ... „Бетлегем Стілл", — сказав я, що зразу викликало „сміх на залі". — Так, ги так, згадка про Вифлеєм (ги Бетлегем) будить в душі передсвятковий настрій, хогеться колядувати, щедрувати, йти з колядою на Визвольний Фонд ги на Гарвардську катедру, взагалі — зробити колекту на якусь благородну ціль...

І тут я вмить помітив, що взяв фальшивий тон! В залі залягла тиша, на облиггях у громадян появилась затурбованість і деяка розгубленість; дехто вже зрезиґновано став общупувати кишені, готовий, як то кажуть, на все найгірше... Біда! — прошибло мені гeрез голову: — „Стрілив ти, Іване, дурницю, — тепер рятуй ситуацію!"

І я загнув з іншої богки:

— Але ви не лякайтеся, шановні вифлеємці! Я приїхав сюди, до вас, без капелюха, і тому жадна колекта не передбагається!

Це треба було багити, як у людей прояснювались облиггя, як радісна усмішка появлялась тут то, там, на устах! І тоді автор цих рядків усвідомив собі цю просту істину — як легко можна зробити людям приємність: сказати їм кілька теплих слів, що не буде колекти, і зразу відгуваєш інакшу реакцію на залі, відгувається відпруження, зміну настрою, люди набирають до вас довір'я й симпатії, дають вам більше кредиту, — раді з того, що не треба давати готівки.

Цим я не хотів би сказати, боронь Боже, що наші люди перестали бути жертвенні, не відгукуються на національні потреби, коротко сказавши — „не дають"! Дають, дають, аж їм гасом, від цього давання, „давагка" болить, але так мені здається, що саме під гас святкового сезону цих „давань" ги колект є дещо забагато, і тоді відгувається тут то, там, по громадах, легку неретому з нього приводу...

І к е р

ВІДВІДИНИ ВЕРДЕНУ І РЕФЛЕКСІЇ

Мирон Заклинський

(1)

Під час минулорічних вакацій подорожував я по старих містах північно-східньої частини Франції, як Кольмар, Страсбурґ, Раймс та ін. Оглядав я їхні середньовічні й ренесансові дільниці з ориґінальними, стилевими домами, палатами, цитаделями, зокрема їхні ґотичні катедралі. Ті катедралі — це закована в камінь 800-600 років тому безмірна краса й велич. Уже за саму цю архітектурну творчість треба з найбільшою пошаною ставитись до культури середньовіччя.

Аж одно місто, між Мецом і Раймсом, ввело мене в іншу добу й іншу дійсність — у нашу буряну теперішність, у XX вік. Це — Верден, що вславився на ввесь світ несамовитою борнею, коли німці завзялися здобути його під час Першої світової війни, в 1916 році. Хоча це місто дуже старе, за римських часів називали його Веродунум, одначе в ньому не шукають пам'яток старовини тому, що коли німці вели місяцями наступи на форти цієї найважливішої французької твердині, вони зруйнували були місто гарматним вогнем. Зате дуже численні відвідувачі Вердену оглядають колишні укріплення в його околиці, головно форти Дуомон і Во, за які місяцями кипіла люта борня, відвідують інтересний музей коло тих фортів, костярню та цвинтар, де спочиває тодішня французька молодь.

Одного дощового літнього вечора прибув я на двірець цього міста. Обставини в околиці залізничого двірця якісь капарні, маломістечкові. Єдиний великий готель коло двірця зачинений. Кілька поблизьких готеликів зайняті. Для великої більшости прибулих туристів не було приміщення, і їм прийшлося мандрувати до середмістя.

Другої днини знайшов я станцію автобусів, які щоденно виїжджають в околицю фортів Дуомон і Во. В автобусі, в якому я їхав, мало було подорожніх, мабуть, тому, що день був непогідний: хмари низько нависли і з них час від час накрапав дощ. Коли ми зближались до мети, водій автобуса почав оповідати пасажирам на тему укріплень і боїв коло Вердену. Я трохи знаю французьку мову, читаю журнали й доступніші своїм стилем книжки, але з говореної мови малощо розумію. Водій ще кілька разів зупиняв автобус і щось пояснював. З яскравих інтонацій і поваги його мови бачив я, що це не є звичайний водій, але й інформатор відвідувачів і щирий французький патріот.

Пояснення не були мені потрібні, бо я читав багато про Верден, давніше і недавно. Пам'ятаю, наче це було вчора, як я, УССтрілець, слідкував у Соснові, над Стрипою, в лютому й березні 1916 року, за ходом тієї несамовитої борні з поміччю віденського часопису. Також пізніше читав я в різних часах про ту німецьку облогу Вердену, зокрема в 1966 році, коли була 50-та річниця тієї події. Тепер бажав я оглянути форти та музей і побачити, як шанують французи ту свою молодь, якій припала особливо трагічна роля — загородити своїми грудьми доступ німцям до Вердену.

Команда німецької армії добре знала, що здобування Вердену, — це дуже твердий горіх, тому приготовлялася довго й солідно. Ця твердиня стояла в 1914 році на перешкоді німцям у їх наступі на Францію від сходу. Тому німецька армія наступала з півночі, через Бельгію, не зважаючи на її суверенність і невтральність. Отже, начальник головної команди німецької армії, генерал Фалькенгайн, зосередив коло Вердену взимі 1915/16 рр. маси найкращого війська і величезну кількість артилерії різних калібрів, включно з найважчими. Він хотів заскочити французів несподівано і тому вся підготова відбувалася ночами і в таємниці. Французька команда помітила ту підготову, але не сподівалася, що йдеться про наступ на самий Верден.

❖

В першу чергу оглядали ми форт Во. Горб, у якому він збудований, низький, довгий і скелястий. В одному місці зверху велика заглибина. Мабуть, німецькі стрільна пробили там скелю й бетон до самого нутра. Всередині форту довгий коридор, низький і дуже вогкий. Зі стелі та зі стін скапує вода. На кам'яній долівці місцями болото. Правду сказавши, мало було в ньому цікавого. Окопи довкола нього давно вже затерті, ями від ґранат вирівняні негайно по війні.

Німці почали обстріл того форту 21 лютого, але опанували його аж на початку червня. Його обсада дуже терпіла навесні від недостачі води, але твердо оборонялася. Командантові хороброї й упертої залоги ґратулював після здачі форту сам командант 5-ої німецької армії, що вела наступ на Верден.

Коло цього форту, а ще більше коло форту Дуомон, який оглядали ми по ньому, паркували відвідувачі численні авта. Тепер я зрозумів, чому великий готель коло залізничої станції зачинений. Ближчі відвідувачі Вердену не потребують ночувати в місті: вони приїздять автами на кілька годин, щоб оглянути обидва форти, музей, цвинтар тощо.

Поїхали ми до сильного колись форту Дуомон. Німцям пощастило зайняти його на початку облоги, після кількаденного, несамовитого, ніколи в історії воєн ще не баченого бомбардування. Німці зайняли його без бою, бо обсада залишила форт. Командант, що видав наказ покинути форт без бою, очевидно зовсім „втратив голову". Головний командант французької армії, ген. Жорф негайно призначив на команданта Вердену високоталановитого й енерґійного ген. Петена, який переорганізував оборону твердині та доставу до вояцьких становищ воєнного матеріялу, військових частин та харчів і зупинив відступ. Щоб спинити повільне просування німців уперед, придумав він особливу, дуже коштовну тактику: безупинні протинаступи. Гинула маса війська, шпиталі французького запілля переповнювалися раненими. Верден став, як писали часописи, відкритою кривавою раною Франції. Одначе, німецькі втрати під час боротьби з тими протинаступами були також жахливі. Французька артилерія, дарма, що числом куди слабша від німецької, працювала задовільно. З німецьких добірних полків і батальйонів верталися по битвах лише невеликі гурти. В спомині одного німецького вояка описано, як його протягом одного дня тричі привалили землею французькі ґранати, але врятували йому життя за кожним разом товариші.

❖

При вході до форту Дуомон стоїть висока, масивна, залізо-бетонна вежа. Вона дуже пощерблена при землі ґранатами. Головний коридор у тому форті високий, добре освітлений і чистий. Немає там вогкости. Вздовж коридору залі й кімнати для залоги: їдальня, відпочивальня, шпиталь, операційна та ін. В деяких залях залишено трохи давньої обстанови.

У цьому форті наш гурт значно збільшився. Наш провідник зупинявся кілька разів і довго пояснював і оповідав. Одним із бічних коридорів дійшли ми до малого майдану, де стоїть пам'ятник. На ньому написано німецькою і французькою мовами, що німцям, які всадовились у тому форті, трапилася раз жахлива пригода: серед них вибухла бомба великої сили й убила кількасот вояків.

Коли ми оглянули Дуомон, автобус повіз нас до музею боротьби за Верден. Там виставлено предмети, що пояснюють й унаглядняють розмах і вигляд тієї борні. Натовп відвідувачів був там особливо великий. У передній кімнаті товпились люди коло довгого стола, оглядали й купували картки з видами фортів і зі знімками головних командантів, оборонців Вердену та відчитували заголовки книжок, що лежали на столі. Я запам'ятав лише найкоротший і найвимовніший: „Пекло Вердену". На стінах пришпилені відписи листів, мабуть від рідних до вояків. Прочитати їх не було часу. Наш гурт поспішав. Я прочитав короткий уривок: „Відколи твої очі, сину, замкнулися, мої ніколи не переставали плакати".

Печерський Патерик в українському перекладі видали оо. Василіяни в Римі

Рим. — В Українській Духовній Бібліотеці, що її видає Видавництво оо. Василіян в Римі появився 277-сорінковою книжкою п. н. „Печерський Патерник або Праведні Старої України" відомий широко твір староукраїнської церковної літератури 15-16 сторіч, знаний також під назвою „Києво - Печерський „Патерик", як збірка оповідань про подвижників і ченців Києво - Печерської Лаври. Появився цей твір в українському перекладі, що його здійснив видатний український науковець історик і редактор „Записок Чина св. Василія Великого" о. Протоархимандрит Атанасій Г. Великий. Книжка, що в підзаголовку визначено як „Давнє джерело староукраїнської духовости", попереджена передмовою від видавництва, в якій стверджено, що видається ця книга „про Святих і Праведних Старої України передусім для віруючих християн, зокрема ж духовних, але також і для тих, що проявляють мале або й жадне заінтересування духовними справами, чи ставляться до них байдуже чи й з упередженням, бо й вони можуть знайти в цій книзі принаймні історичні дані до формування української духовости, або й етнографічні, а чи й історичні елементи для розуміння історії українського народу і зрозуміння його тисячолітнього гарту духа і солі". У вміщеному далі вступному слові від перекладача о. Протоархимандрита А. Г. Великого подана коротка історія цієї літературної пам'ятки і за цим списком важливішої літератури. В додатку подано тексти пізніших оповідань для ілюстрації тексту самого Печерського Патерика. Книжку гарно ілюстровану можна набути у видавництві: "Analecta OSBM", Via S. Giosafat, 8 — 00153 Roma (Aventino), Italia, Europe. Ціна 3 доляри.

Президент Ніксон не думає резиґнувати

Вашингтон. — У вівторок, 22-го січня, пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що Ричард Ніксон іґноруватиме вимоги деяких законодавців і частини преси, що він зрезиґнував з посту президента ЗСА, а натомість плянує всю увагу присвятити внутрішнім і закордонним проблемам країни. Зіґлер повідомив представників преси, що президент Ніксон плянує перебути на своєму пості ще три роки, тобто закінчити каденцію, на яку був переобраний переважаючою більшістю голосів у 1972-му році. Подібно висловився в цій справі також віцепрезидент Джералд Форд. Промовляючи на пресовій конференції, віцепрезидент сказав, що може запевнити представників преси, що президент Ніксон не збирається резиґнувати. Він також заявив, що Білий Дім має інформації, які можуть доказати непричетність президента Ніксона до спроб затаїти Вотерґейтську аферу. Віцепрезидент є другим з черги провідним членом Республіканської партії, що згадував про „досі неоприлюднені інформації", які можуть доказати невинність президента Ніксона. Першим був сен. Гю Скотт, лідер Республіканської меншости в Сенаті, який 20-го січня повідомив пресу про існування цих інформацій.

Залога „Скайлебу" далі має клопоти з жироскопами

Гюстон, Тексас. — Інженери Космічного центру ім. Линдена Б. Джонсона в Гюстоні повідомили, що третя залога „Скайлебу" далі має клопоти з жироскопами, яких завданням є здержувати цю космічну лябораторію від коливання. З цілого ряду жироскопів тільки два ще функціонують, а навіть один із цих двох час від часу перестає працювати. Інженери думають, що проблеми із жироскопами спричинені високими температурами, які існують в космосі. Але інженери твердять, що на теперішню пору не має жадної небезпеки для астронавтів Джералда Карра, Вілліяма Повґа та Едварда Гібсона та що існують всі вигляди, що третя залога „Скайлебу" перебуде на цій космічній лябораторії заплянованих 84 дні, навіть, якщо б жироскоп цілком перестав функціонувати. Третя залого була запущена в космос 16 листопада минулого року, а поворот на Землю заплянований на 8-го лютого ц.р.

Відділ УЛТПА — Огайо відзначив 20-ліття існування

Святочним обідом, у присутності 40 членів з родинами, Відділ Українського Лікарського Товариства в Огайа відзначив 9-го грудня м. р. 20-ліття свого існування. Присутні вшанували пам'ять померлих семи лікарів. За цей час лікарська професія доповнилася сімнадцятьма новими лікарями і дентистами, що дає запоруку дальшого існування Товариства.

Як признання за працю в Товаристві нагороджено колишніх голів управ, д-рів: В. Левицького, Д. Фаріона, В. Шкільника, М. Орловського, М. Грушкевича, Т. Решетила, М. Дейчаківського та секретарку Відділу М. Сагайдак — відзначками УЛТПА. Спеціяльно відзначено й нагороджено відзнакою д-ра Я. Кривяка за його велику працю над виданням та розпроданням творів Н. Королевої, які вийшли під фірмою нашого Відділу.

Під час цих сходин відзначено теж пам'ять покійного проф. М. Панчишина вдумливим спогадом д-ра М. Орловського, що представив його в першу чергу, як людину, що була готова поборювати непосильні труднощі, щоб привести лікарську допомогу свому колишньому студентові.

Вкінці д-р А. Якубович подав цікавий доклад про „скенінг" костей із демонстрацією цікавих випадків.

Н. Н.

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних і Знайомих,
що в середу, 23-го січня 1974 року
відійшла у Вічність на 59-му році життя
наша Найдорожча МАТИ

св. п.
ЛІДІЯ з КАЛУСЬКИХ
УЛИЦЬКА

ПАНАХИДА в неділю, 27-го січня 1974 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Волш і ЛяБелла при 87-13 87th St. (ріг Jamaica Avenue), Woodhaven, Queens, N.Y.

ПОХОРОН в понеділок, 28-го січня 1974 р., о год. 9-ій рано з української католицької церкви св. Марії в Озон Парку, Н. Й.

АННА — дочка
ІГОР, ЮРІЙ і АНДРІЙ — сини з Родинами

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою з ВШ. Членством та Українською Громадою,
що в неділю, 20-го січня 1974 р., відійшов у Вічність на 77-му році життя

св. п.
Д-р КОСТЬ ПАНЬКІВСЬКИЙ

Голова Контрольної Комісії ЛМКлюбу, довголітній його Член та відданий Прихильник, провідний політичний і громадський Діяч.

•

Достойній Родині Покійного складаємо наше глибоке співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що в четвер, 24-го січня 1974 р. на 74 році життя,
відійшов від нас
наш Дорогий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ІВАН ДЕЙНЕКА

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 25-го січня 1974 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Koshek Funeral Home, Trenton, N.J.

ПОХОРОН — в суботу, 26-го січня 1974 р. в церкві св. Юрія в Трентоні, а опісля на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:
СОФІЯ — дружина
ВІКТОР — син з родиною
ЮЛЯ — дочка
РОМАН — син з родиною
ТАМАРА — дочка

Ділимося болючою вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в середу, 23-го січня 1974 року,
з волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність
на 84-му році життя,
наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.
ОЛЬГА ІЛЕВИЧ
з дому КРАСІЦКА

вдова по бл. п. о. МИКОЛІ ІЛЕВИЧУ

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 26-го січня 1974 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення Ольги Слотюк до церкви св. о. Миколая в Боффало, Н. Й.

ЖАЛІБНА СЛУЖБА БОЖА пічнеться в год. 9-ій ранку. Тлінні Останки Покійної будуть перевезені на цвинтар Holy Cross, Lackawana, N.Y.

В глибокому смутку:
син — РОМАН з дочкою і внуками в Україні
доньки: ТЕОДОЗІЯ ДЕПУТАТ з мужем МИХАЙЛОМ, дітьми і внуками
АННА ДЕРЛИЦЯ з дочкою ЗОРЯНОЮ
СТЕФАНІЯ ГАВРИЛЮК з мужем ІВАНОМ і дітьми
МАРІЯ КНЯГИЛЬНИЦЬКА з мужем СЕВЕРИНОМ і дітьми
ЯРОСЛАВА БОЖЕМСЬКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми
сестра — СОФІЯ НЕДІЛЬСЬКА з дітьми і внуками
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і на Рідних Землях

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
ЕВГЕНІЇ ЛЕВИЦЬКОЇ

буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в суботу, 2-го лютого 1974 року
о год. 8:30 рано
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ.

МУЖ, СИНИ і РОДИНА

В доповнені нашої Подяки Приятелям за пожертви на добродійні цілі, замість квітів на свіжу могилу

Інж. Мирона Букоємського

сердечно дякуємо п-тву Я. Попелям, А. Рощаковським, Р. Трешневським та мґр. Андрієві Попелеві (100-доляровий дар на Гарвард) — всім з Клівленду; Інж. Леоніді Вертипорох та інж. Е. Пастернакови; п-тву Л. Крушельницьким, О. Гулеям і Л. Біликам.

Нехай Бог винагородить.

ІРИНА — вдова
ІРИНА — дочка
ДАВИД — зять

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого
сл. п. інж. ВОЛОДИМИРА КЛЯРА
на цілі НТШ в ЗСА
складають суму 25.00 долярів

Марія, Анна і Роман КОБРИНСЬКІ

Ню Йорк, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. мґр. ЄВГЕНА ДАНИЛЮКА
на НТШ в ЗСА
складаємо 25.00 долярів.

Д-р Михайло ЛОБОДЯК з Родиною

Мейсон Сіті, Айова

Замість квітів на могилу
бл. п. о. АЛЕКСАНДРА ТРЕШНЕВСЬКОГО
складають на Фонд Верховного Архиєпископа:

Антон і Анна РОЩАКОВСЬКІ	$20.00
Роман і Оксана ТРЕШНЬОВСЬКІ	20.00

ВІДДІЛ ОДВУ і БРАТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ —
УЗХ і ЗАРЕВО ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
повідомляють, що
дня 2-го лютого 1974 року
о год. 6-ій вечора
в залі ПЛАСТОВОГО ДОМУ
144 2-га Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— відбудеться —
ДОПОВІДЬ
д-ра Дениса Квітковського
„ПЕРЕБІГ І НАСЛІДКИ ДРУГОГО СКВУ"

До участи запрошуємо Українське Громадянство.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ СЕКЦІЇ АКАДЕМІЇ

Доповідь д-ра ВСЕВОЛОДА ГОЛУБНИЧОГО (проф. Гантер Коледжу): „Національність капіталу в царській Росії і на Україні в добу першої індустріяльної революції".

Засідання відбудеться в неділю, 3-го лютого 1974 року, о 3-ій год. дня в будинку Академії: 206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що

бл. п.
МАРІЯН ЧУЧМАН

учасник Визвольних Змагань, старшина УГА, по короткій, а тяжкій недузі упокоївся в Бозі в четвер, 24-го січня 1974 р. на 75-му році трудолюбимого життя.

ПАНАХИДИ в суботу, 26-го і неділю, 27-го січня 1974 р. в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннет, Торонто, Канада.

ПОХОРОН — в понеділок, 28-го січня 1974 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Покрови на цвинтар Проспект.

Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
Ближча і дальша Родина в Канаді, Америці, Польщі й Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В Бавнд Бруку відбулися пластові похорони сл. п. Володимира Дармохвала

Минулої суботи, 19-го січня 1974 р., на самий Йордан за старим стилем, якого придержується українська католицька парафія св. Юра в Ню Йорку, за всіми традиційними формами, по пластовому, похоронено сл. п. Володимира Дармохвала, пластового сеніора з понад 50-річною пластовою службою відзначеного найвищим пластовим орденом св. Юрія в золоті, який три дні раніше помер в Ню Йорку від серцевого удару. Похоронні обряди розпочалися в п'ятницю, 18-го січня вечором, парастасом і панахидою, які в похоронному заведенні Ярем: відправив о. Лев Голденд, ЧСВВ, зі свято-юрської церкви. Співав хор з членів Загону Червона Калина та „Думки" під орудою мец. Леонтія Крушельницького. Після відправ, Покійного, який лежав із притаманною йому за життя погідною усмішкою, вдягнений в пластовий однострій із орденом св. Юрія на грудях, що його він високо цінив, з ширококрилим капелюхом на домовині, з переплетеною тризубом пластовою лелійкою та китицею червоної калини, попрощали на вічну пластову ватру пластун-сеніор, інж. Роман Рогожа від Начального Пластуна Юрія Старосольського та від найвищих пластових установ Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави, як голова тієї останньої. Після нього промовляв пластун-сеніор д-р Ярослав Падох, прощаючи Покійного від Загону Червона Калина, до якого від існування Загону до своєї смерти належав Покійний, і його невідмінного голови інж. Вол. Ерденбергера. Пластун сеніор д-р Микола Ценко прощав Покійного від Комітету Стрийщини, як його голова, а інж. Андрій Пащук від Українського Гарвардського Центру і ФКУ, великим меценатом яких був Покійний. Він підкреслив, що сл. п. В. Дармохвал в потребі, як кінчалася кампанія за сплату трьох катедр, підписав особисте зобов'язання на сплату стотисячного довгу.

Другого дня, після відправ у похоронному заведенні, браття-пластуни винесли домовину з прахом Покійного до авта, а згодом внесли до церкви св. Юра, в якій о. Лев відправив поминальну Службу Божу, після якої о. парох д-р Володимир Гавліч виголосив прощальну проповідь, підкреслюючи відомі особисті та громадські прикмети Покійного. Після того о. парох з о. Левом відправили панахиду й тіло Покійного відвезено на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку. Домовину Покійного супроводила велика громада людей у найнятому автобусі і около 30-и автах. Після відправ над відкритою могилою, пластовий юнак відіграв на сурмі останній апель, а друзі Покійного відспівали „Вищ брате мій". Дир. Микола Бігун з Клівленду попрощав В. Дармохвала від вояків Пластової Сотні УГА і членів Окружної команди УВО в Стрию, в рядах яких боровся Покійний. В часі тризни прощали Покійного та згадували його громадські чесноти пл. сен. Павло Дорожинський, голова КПС, від Крайової Пластової Старшини, Крайової Булави Сеніорату, Станичної Старшини і Ради, Пластової Фундації і пластової кооперативи „Молоде Життя"; Роман Скоробогатий від Союзу Купців; інж. Іван Жуковський від Літературно-Мистецького Клюбу і Центрального Об'єднання Буковинців; інж. Атанас Мілянич від Українського Соціологічного Інституту, меценатом якого був Покійний; мгр Ярослав Рак говорив про активність Покійного в часі його студентського віку, зокрема його збіркову акцію на вдержання Українського Тайного Університету; Гриць Яремчук прощав від Вояків Першої Дивізії; д-р М. Ценко згадував активність В. Дармохвала на пості заступника команданта табору переселених осіб в Байройті та як він в таборі зорганізував Пласт і видав англійсько-український словник проф. Верб'яного; інж. Володимир Хамула попрощав Покійного від Сеніор. Куреня „Лісові Чорти", з яким він і його курінь Загін Червона Калина від майже п'ятдесяти років живуть в найбільш дружніх відносинах, а на кінець промовив теперішній отаман Загону Червона Калина Ігор Сохан, прощаючи братчика Загону Володимира від усіх друзів обох куренів Загону, сеніорського і старшо-пластунського. Особливо тепло попращав Покійного о. Лев Голдейнд, недавно висвячений член Василіянського Чину, якого гарна, літературна українська мова нічим не нагадувала його чужинецького походження. Від Дружини й всієї родини покійного Батька подякував учасникам похоронів син Микола. Особливо подякував він пластовій брагії за влаштування похоронів Батькові, підкреслюючи особливу допомогу пл. сен. Ольги Кузьмович, недавньої голови Головної Пластової Ради, та пл. сен. д-ра Ярослава Падоха, який, проводив тризною, в якій взяло участь 120 осіб. Приявні склали на Пластовий видавничий фонд, зокрема на видання „Юнака", 650 дол. Менші суми зложено на інші цілі. В похоронних обрядах в Ню Йорку і в Бавнд Бруку взяли участь в одностроях з чорною стрічкою на відзнаці Загону, понад 50 пластунів, членів Загону Червона Калина, зі своїм прапором.

Минулий Йордан на нюйоркському Подолі стояв під знаком цього небуденного пластового похорону одного із найбільш заслужених пластових і громадських діячів.

Тиждень в обороні нескорених

Останній тиждень в січні 1974 р. це — тиждень в обороні переслідуваних, але нескорених українських інтелектуалів на Рідних Землях. Якраз в цей час припадає друга річниця масових арештів української інтелігенції большевицько - московським окупантом в Україні та п'ятдесятшоста річниця трагічного бою українського народу під Крутами 29 січня 1918 року, де 300 українських студентів згинуло з руки червоної московсько-большевицької навали, захищаючи новостворену 22 січня 1918 року Самостійну Українську Державу. Щоб відзначити трагічну пам'ять цих подій та запротестувати перед вільним світом проти репресійного совєтського московського режиму на Україні, Крайова Управа ТУСМ-у в ЗСА доручає всім Осередкам та ініціятивним групам ТУСМ-у в ЗСА перевести різні акції протягом цього тижня, а саме від 26 січня до 1 лютого 1974 року. Крайова Управа виготовила летючки та інші матеріяли для переведення акцій та вислала це до всіх Осередків та ініціятивних груп. По усіх більших Осередках повинна відбутися масова демонстрація для завершення цілотижневої акції.

Головна ціль це — осягнення певного відгуку про ситуацію на Україні в американських часописах. Тому, Крайова Управа доручила своїм Осередкам відвідати місцеві часописи та різні факультети американських університетів, а головно російські факультети та факультети політичних наук, передати їм летючки, обліпити залі університетів відповідними наліпками та афішами і вимагати від американських часописів допису про ситуацію на наших Рідних Землях. Мабуть, доведеться демонструвати не лише проти переслідування наших братів та сестер російськими імперіялістами на Україні, але також і проти нехтування чи ігнорування тієї ситуації самими американськими чинниками.

Крайова Управа ТУСМ-у закликає українську спільноту в ЗСА підтримати нашу ініціятиву та наші акції і активно включитися в нашу працю для допомоги нашим переслідуваним, але нескореним братам і сестрам на Рідних Землях та для добра нашої, усім важливої визвольної боротьби.

Крайова Управа ТУСМ-у в ЗСА

ІЛЛІНОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАКУПИВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вячували американські наукові кола... Останнього літа з 44-ох вчених, що працювали в нас над дослідами, чотири присвятили свої досліди над проблемами України. Якщо наші джерела збагатяться та будуть краще знані, тоді ми можемо сподіватись багато більше заціккавлених цією ділянкою осіб..."

Розбудова україніки в університетській бібліотеці завжди була одним з головних плянів бібліотечного Департаменту модерних мов і тому його голова, проф. Лоренс Г. Міллер зі свого боку доложив усіх старань, щоб набути цю рідкісну книгозбірню. У листі до брата Покійного, п. Євгена Чайковського, в якого закуплено колекцію, він між іншим писав: „Ці книжки дуже збагатять українські джерела в нашій бібліотеці. Відзначуючи це та для вшанування пам'яті Вашого брата, ми назвемо цю книгозбірню: Колекція української культури покійного Іллі Чайковського". Кожна її книжка буде мати спеціяльну наліпку з цим написом" Цей процес вже почато, а крім того, для відзначення прикладної праці бувшого власника книгозбірні, рішено примістити портрет Покійного між портретами інших визначних осіб у читальні Слов'янського і Східньоевропейського відділу Бібліотеки, в якій Українська довідкова секція займає окреме місце.

Разом з закупленою колекцією Чайковського, україніка в Бібліотеці Іллінойського Університету в Урбана-Шампейн досягла рекордового числа — понад 24,000 томів і таким чином стала найбільшою університетською українською книгозбірнею у вільному світі, яку цей Університет закупив за власні фонди.

У праці над розбудовою наукових джерел україніки в Іллінойському Університеті мені приємно підкреслити, що моя ініціятива відносно набуття цієї хоч і коштовної, але цінної колекції зустрінулась, як і в попередніх випадках, з наскрізь прихильним відгуком дотичних університетських властей. Тому я радо сповняв ролю архітекта у процесі її закупу, знаючи, що в цій високій школі закуплена книгозбірня, разом з іншими багатими джерелами, буде служити вільній об'єктивній науці про Україну.

Д-р Дмитро М. Штогрин

ЗВІТ-ЗАКЛИК

Як і в минулих роках, так і цього року Українська Американська Жіноча Допомогова Організація інформує збірщиків і жертводавців, що вже розподілено гроші зі збірки „Діти — Дітям" із зібраної суми 2,339.58 долярів, яка разом з попереднім прибутком 245.39 дол. — загально виносить 2,584.97 дол.

Видатки:

Німеччина, УМХС,	$ 800.00
Австрія, УДК	300.00
Італія, УДК	150.00
Фонд Катедри Українознавства	150.00
Дім для старших віком	150.00
Світс. Апост. Жінок, Нім.	130.00
Четвергова школа, Франція	80.00
Католицька школа Польща	69.50
Індивідуальна допомога	315.00
Канцелярійні витрати	242.05
Разом видатків:	$ 2,386.55

Балянс:

Прибутки	$ 2,584.97
Видатки	2,386.55
Решта	198.42

Щиро дякуємо всім, хто спричинився до успіху нашої збірки. Не відмовте своєї допомоги і пожертви й цього року. І діти, і старші, що діставали від нас допомогу минулими роками, й тепер нетерпляче чекають і розраховують на неї. Ця невелика сума стає, як нам пишуть, великою, коли дає змогу купити нові окуляри замість розбитих, тоді, коли людина стратила надію, що буде мати змогу їх придбати. А втрата окулярів означає втрату змоги читати, що чи не є єдиною розвагою старшої людини.

У другому листі пишуть, що купили вугілля на зиму і родина, де шестеро дітей, не буде мерзнути. Не кажучи вже про радість, яку приносить дітям ялинка, або свято св. Миколая.

Ми віримо, що й в цьому році будемо мати змогу прийти їм з допомогою при Вашій ласкавій участи.

Пожертви просимо складати на збіркові листи, в „Арці", „Сурмі" і в неділю під церквами.

За Управу:
О. Томашівська, голова
А. Давиденко, секретарка

ЦІКАВО ЗНАТИ:

● Одна третя всіх американських капіталовкладів в Европі припадає на Велику Британію. Їх сума досягнула 7,5 більйонів долярів.

● Населення Еспанії виносить, як повідомляє еспанське статистичне управління, 35,041,000 людей.

● Ріст цін не минув Австрії. Порівняно з 1972 роком ціни в Австрії упродовж 1973 року зросли на 7,6 процентів.

● Запотребування Західньої Европи на нафту виносить 600 мільйонів тонн річно. В 1972 році в усіх країнах Західньої Европи добуто нафти всього 16 мільйонів тонн. 75 процентів енергетичної енергії в країнах Західньої Европи досі покривалося за рахунком нафти.

● Упродовж найближчих 15 років запотребування на нафту у всіх країнах західнього світу подвоїться, досягаючи 3,9 більйонів тонн річно. 81 процентів видобування нафти у всіх країнах світу поза совєтським бльоком припадає на такі сім компаній: „Ексон", „Шелл" „Ґалф", „Шеврон", „Мобіл", „Бритіш Петролеум", і „Тексако". 62 процентів видобуваної нафти і 28 процентів видобуваного газу припадає на країни Близького і Середнього Сходу. В 1972 році у цих країнах добуто 906,4 мільйонів тонн нафти. Продукція нафти у Латинській Америці досягнула в 1972 році 249 мільйонів тонн.

● Автомобільний концерн „Вольво" у Швеції випустив прототип електромобіля за проєктом 75-літнього Балтазара фон Платена. Проєкт електромобіля виявився настільки задовільний, що компанія вирішила підписати контракт з винахідником.

● В Австралії зросло число кенгурів до такої міри, що уряд рішив започаткувати заходи над зменшенням поголів'я стад кенгурів, які почали спричиняти серйозні шкоди у сільському господарстві.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОСИП БЕДНАР, член УНСоюзу Відділ. 9 С-ва св. Марії в St. Clair, Pa., помер на 69 р. ж. Нар. в Ст. Клер, Па. і став членом УНСоюзу 1924 р. Полишив у смутку сестру Катерину, братів: Івана і Миколая. Похорон відбувся 8 січня 1974 р. на на цвинтарі св. Миколая в Ст. Клер, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Саляк, секр.

СІЧАК ВАСИЛЬ, член УНСоюзу 204 Відд. ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 3 жовтня 1973 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Яблінка, пов. Турка, Україна, став членом УНС 1933 р. Полишив у доньку Марію, сестру Тересу, 2 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 5 жовтня 1973 р. на цвинтарі Олива Гора, Маспет, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

МИКОЛАЙ МУРАВЙОВ, — член УНС Відд. 171 Т-ва ім. Лесі Українки в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 11-го січня 1974 р. на 52 р. ж. Став членом УНС 1972 р. Похорон відбувся 14 січня ц. р. на цвинтарі Kenilworth, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Рась, секр.

МАКСИМ ОЛЕКСІВ — член УНС Відд. 5 Б-ва св. Миколая в Асторії, Н. Й., помер 27 грудня 1973 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Блотня, пов. Перемишляни і став членом УНС 1918 р. Полишив у смутку 3 синів: Івана, Вільяма і Юрія. Похорон відбувся 31 грудня 1973 р. на цвинтарі св. Марії на Флашінґу, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

АЛЕКСАНДЕР СОРОКА — член УНС Відд. 339 Б-ва св. Василія у Філядельфії, Па., помер 12 грудня 1973 р. на 55 р. ж. Нар. у Філядельфії, Па. і став членом УНС 1936 р. Полишив у смутку дружину Мурієл, матір, 2 синів, дочку, 3 сестри. Похорон відбувся 19 грудня 1973 р. на цвинтарі Овкланд у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЕВА СЕНЕК, членка УНСоюзу Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., померла 14-го грудня 1973 р. на 74-му р. ж. Нар. в с. Криволука, Україна і стала членкою УНС в 1945 р. Полишила в смутку мужа Миколу, 2 синів, Волтера і Йосипа, доньку і 7 внуків. Похорон відбувся 18 грудня 1973 р. на цвинтарі Факс Чейс, Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПРОКІП БЛОТНИЙ — член УНС Відд. 156 Т-ва ім. Т. Шевченка в Честер, Па., помер 6 грудня 1973 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Черниxів, пов. Тернопіль і став членом УНС 1927 р. Полишив у смутку 2 синів: Волтера і Стенлея. Похорон відбувся 10 грудня 1973 р. на цвинтарі Lawn Croft, Linwood, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗАХАРІЙ ПРОКОП — член УНС Відд. ч. 62 Згода у Філядельфії, Па., помер 10-го грудня 1973 р. на 85 р. ж. Став членом УНС 1921 р. Полишив у смутку сина Йосифа. Похорон відбувся на Монрозе, Упер Дарби.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Васильків, секр.

ВІТАЛИЙ ВОЛКОВ — член УНС Відд. 422 Т-ва ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер 18 грудня 1973 р. на 73 р. ж. Нар. в Деражні на Волині і став членом УНСоюзу 1949 р. Полишив у смутку дружину Анастасію. Похорон відбувся 22-го грудня 1973 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СТЕПАН КАТОЛА, член УНС Відд. 215 Б-ва св. Михаїла в Горнелл, Н. Й., помер 13-го грудня 1973 р. на 84 р. ж. Нар. в Подільці, Україна і став членом УНС 1941 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 15 грудня 1973 р. на цвинтарі св. Анни в Горнелл, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Назар, секр.